

Nutrie najdeme nejčastěji u řek a rybníků (M. Bostlová)

Příklady invazních druhů živočichů

Velká část z nich pochází z domácích chovů, zahradních jezírek či akvárií, odkud byli úmyslně vypuštěni nebo náhodně utekli.

Nutrie říční

Nutrie říční pochází z Jižní Ameriky a do Evropy byla dovezena kvůli kožešinovému chovu. Po úniku nebo vypuštění se začala šířit ve volné přírodě. Nutrie způsobuje škody svým hrabáním, které narušuje břehy a hráze. Přenáší také některé choroby, například leptospirózu. Přestože se často jeví jako „roztomilá“, její přítomnost v přírodě představuje významný ekologický problém, proto je prosím nekrmte.

Želva nádherná

Tato americká vodní želva se dříve hojně prodávala jako domácí mazlíček. Po letech, když želva vyrostla, ji lidé občas vypustili do přírody. Želva nádherná je však dravá a agresivní, požírá obojživelníky, rybí potěr i vodní rostliny. Dříve byla regulována nízkými teplotami během zimy. S oteplováním však roste pravděpodobnost úspěšné reprodukce uniklých jedinců ve volné krajině.

Želva nádherná (H. Brinksoe)

Střevlička východní

Střevlička východní je drobná ryba původem z východní Asie, která se do Evropy dostala neúmyslně s dovozem rybí násady. Dnes je rozšířená v rybnících a tůních. Škodí zejména vysokým predacním tlakem na larvy obojživelníků, konkuruje původním druhům ryb, požírá jejich jikry či potěr a mění složení společenstev vodních organismů.

Střevlička je velmi přizpůsobivá a rychle se množí (P. Vrána)

Co s tím a jak pomoci?

Včasné odhalení výskytu invazních druhů je klíčové. Čím dříve je výskyt zaznamenán, tím snazší a levnější je jeho následná regulace. Pokud se invazní druh rozšíří, zásah bývá mnohem složitější a nákladnější. Pomoci může každý.

Dívejte se kolem sebe a hlase nálezy

Do mapování výskytu se může zapojit kdokoliv. Pokud poznáte nalezený invazní druh, zadejte ho do aplikace BioLog. Nejste-li si určením jisti, použijte raději aplikaci iNaturalist. Zde můžete nahrát pouze fotku a polohu a s následným určením druhu vám pomohou odborníci při ověřování dat. Ověřená data se dostávají do Nálezové databáze ochrany přírody a pomáhají zefektivnit následné regulace.

BioLog

iNaturalist

Pěstujte bezpečně

Mnoho invazních rostlin pochází původně ze zahrad, odkud se nekontrolovaně rozšířily do přírody. Zvažte, co pěstujete, jak likvidujete bioodpad a zda nehrozí jeho šíření do okolní přírody.

invaznidruhy.aopk.gov.cz

Financováno
Evropskou unií

AOPK ČR • Grafika: Jiří Kaláček, Květa Černošáková • Tisk: LD, s.r.o. • Náklad: 2 000 ks • aopk.gov.cz © AOPK ČR 2025 Praha, 1. vydání
Vydala Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky v rámci projektu Mapování a monitoring invazních druhů, r. č. CZ.05.01.06/01/22_027/0000924, financovaného z Operačního programu Životní prostředí 2021–2027.

INVAZNÍ DRUHY
RIZIKO PRO PŘÍRODU I ČLOVĚKA

AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY

Starček úzkolistý byl zvolen rostlinou roku 2025, cílem bylo zvýšit povědomí o problematice rostlinných invazí (M. Bostlová)

Co jsou invazní druhy?

Invazní druhy jsou nepůvodní rostliny nebo živočichové, kteří se u nás nekontrolovaně šíří a ohrožují přírodu, zemědělství nebo zdraví člověka.

Pocházejí často z jiných kontinentů a byly dovezeny člověkem. Úmyslně či neúmyslně. Problém nastává, když v novém prostředí nejsou ničím limitovány ani regulovány a začnou škodit.

Proč je tu nechceme?

- **Ohrožují zdraví lidí** či původních organismů (některé invazní druhy mohou být jedovaté, alergenní nebo mohou přenášet patogeny či choroby, na které původní druhy nejsou adaptovány a proto mohou mít horší průběh).
- **Ekonomické škody** - invazní druhy mohou působit jako hospodářští škůdci a snižovat výnosy v zemědělství, rybářství či lesnictví. Nemalé finanční částky jsou pak vynakládány na regulace již rozšířených druhů.
- **Negativní vliv na přírodu** - invazní druhy snižují biodiverzitu společenstev, narušují stabilitu ekosystémů, mění vlastnosti stanovišť, na kterých se vyskytují a narušují potravní řetězce.

Rak signální je přenašečem račího moru (M. Bostlová)

Jak se k nám invazní druhy dostanou?

Zavlečení může být **úmyslné**, například za účelem obchodu s okrasnými rostlinami, nebo v rámci chovu exotických druhů.

Naopak **neúmyslné** zavlečení probíhá zejména prostřednictvím dopravy a cestovního ruchu. Semena, hmyz či mikroorganismy se mohou snadno přenést dopravními prostředky, na oblečení, v zavazadlech, nákladech či v balastní vodě lodí. Významný vektor představuje i zemědělství, kde jsou invazní druhy zavlečeny do prostředí spolu s osivy, sadbou nebo krmivy. Rozpoznání a kontrola těchto způsobů šíření je zásadní pro prevenci zavlékání invazních druhů.

Věděli jste, že raci signální, dovezení z Ameriky, přenášejí račí mor? Sami jsou vůči němu imunní, ale naše původní druhy raků na tuto nemoc umírají. To rakům signálním dává obrovskou výhodu při šíření v našich vodách.

U břehů řek se často vyskytují křídlatky (M. Bostlová)

Příklady invazních druhů rostlin

Křídlatka japonská

Rostlina původem z východní Asie, je známá svým rychlým růstem a vysokou regenerační schopností. Často se vyskytuje podél vodních toků, kde se dokáže šířit zejména pomocí oddenků či úlomků lodyh.

Monokultury křídlatek narušují ekologickou funkci niv vodních toků. Dochází tak nejen k úbytku počtu druhů na lokalitě, destrukci nivních společenstev, ale snižuje se i průchodnost vodních toků a zvyšuje se tak riziko povodní a půdní eroze.

Bolševník velkolepý

Jedná se o druh původní na Kavkaze. Do Evropy se dostal v druhé polovině 19. století jako okrasná rostlina. Postupně se začal šířit do krajiny.

Hojně se vyskytuje v západních Čechách, na severní Moravě a jeho výskyt jsou čím dál tím častější také v okolí Prahy. Bolševník obsahuje fototoxické látky, které při kontaktu s kůží způsobují popáleniny a bolestivé puchýře.

Lupina mnoholistá

Vzhledově atraktivní rostlina (viz foto na úvodní straně letáku) pochází ze Severní Ameriky a v České republice se pěstuje již od konce 19. století. Lupina se nejčastěji šíří na pastvinách, loukách, okrajích lesů a podél komunikací.

Mezi její největší rizika patří schopnost vázat vzdušný dusík, čímž může potlačit konkurenčně slabší druhy a zvýhodnit ruderální druhy.